

PhDr. Simona Binková, CSc.
Středisko ibero-amerických studií
FF UK v Praze

Posudek oponenta bakalářské práce

Filip Vavřínek, *Portugalistika na FF UK: vznik a dějiny oboru*, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav románských studií, Praha 2016, 74 str. + 22 str. příl. Vedoucí práce Mgr. Šárka Grauová, Ph.D.

Idea a potřeba zdokumentovat počátky „malého“ oboru portugalistika v rámci Filozofické fakulty Univerzity Karlovy se zrodila v roce 2012 během prvního zasedání právě zakládané Společnosti českých portugalistů – a současná Vavřínkova bakalářská práce se stala přínosným výsledkem tohoto úsilí. Ukázalo se totiž, že „pamětníků“ ubývá a situace se bude logicky spíše horšit.

Filip Vavřínek vynaložil značné úsilí za kombinace různých studijních metod: v první řadě archivního studia (především Archiv UK v Praze, ale i např. fond Policejní ředitelství Nár. archivu v Praze) a práce se sekundární literaturou (které ovšem obecně příliš mnoho není), dále metodou řízených rozhovorů a jejich zpracováním (orální historie), podchytil diplomanty oboru a témata jejich prací, vše do roku 1989.

Rozborem tzv. Karolinek (kdysi vydávaných ročních seznamů přednášek), kde figurovaly názvy přednášek a jména jejich vyučujících), a jejich konfrontací s indexy některých absolventů dospěl k závěru, že realita výuky se případně od publikovaných Karolinek mohla v řadě případů lišit. Oceňuji tím práci, jež dala vzniknout dosti rozsáhlým přílohám, které dokreslují a zpřesňují stav výuky ve vybraném období.

Z drobných připomínek: Není řečeno (str. 10), na které z pražských univerzit působil Jules Cornu: do r. 1882 to byla jediná Karlo-Ferdinandova univ., kde se ale přednášelo německy, od r. 1882/83 se však dělí na německou a českou (Cornu byl profesorem německé univ.?). Wendelin Forster – správněji Förster nebo Foerster. Nerozumím úplně pozn. 20, když první cesta do Port. spadá do počátku 20. let (pozn. 19) a diplom z Coimby až do roku 1928 (příl. IV. 1) - je to nepřehledné. V jakém dokumentu a kde jsou doložena jména z pozn. 22? (Je zjevné, že nešlo o studenty, ale již absolventy jiných oborů). Bohumila Araújo publikovala o Komenském i v *Ibero-Americana Pragensia*. Od akad. roku 1979/80 již doc. Hampl nevyučoval žádný předmět

(přínejmenším ne pro 1. ročník), v roce 1980/81 přednášela Jitka Kryšková-Fenclová Dějiny literatury pro 2. roč., platí údaje z indexu Markéty Pokorné-Frankové v závěrečné tabulce (pozn. 222) a měly by se promítnout i do textu (str. 50, škoda, že se tuto „pamětnici“ přelomu 70. a 80. let 20. století nepodařilo zařadit mezi respondenty). Pozor na psaní Polišeňský, nikoliv Polišejský (passim), a je vyloučené, aby v roce 1979/80 vyučoval Úvod de teorie literatury (pozn. 218 pod čarou – pokud takový zápis v indexu existuje, stalo se tak omylem, záměnou za podobně znějící začátky dvou předmětů, Úvody). Přílohu IV – 7 (Hampejsovo prohlášení o původnosti dipl. práce z roku 1952) chová Archiv UK vytržené z práce? (na str. 86, pozn. 227, je totiž vedena jako ztracená).

Tyto komentáře nemají za cíl poukazovat na chyby ve smyslu kritiky celé práce – jsou vedeny snahou po doplnění či zpřesnění jednotlivostí. Jinak považuji bakalářskou práci za zdařilou, odkrývá řadu dnes již neznámých okolností zrodu pražské portugalistiky a dokonce i zapadlých jmen (nejen prakticky neznámého J. Cechla, ale i mnoha pozdějších). Je z toho patrné, jak složitě se tento obor rodil, nejen v důsledku minoritního postavení vedle tradičních filologických oborů jako celku, ale i v konkurenci s jinými románskými jazyky, a jak křehká byla jeho existence, závislá mnohdy na čistě osobních faktorech, jindy zase na politických. Je dobře, že se vedle významu pro konstituování portugalistiky jako oboru přiznávaného obecně Z. Hamplovi dostalo i na jména opomíjená.

Kolega Vavřínek se ujal tohoto tématu v již dosti ztížených podmínkách vytrácející se historické kontinuity, přesto se mu ale podařilo ještě zachytit (a tím i pro přítomnost a budoucnost zachránit) mnohé cenné informace. Prokázal na požadované úrovni i zvládnutí technik vědecké práce a jazykovou kultivovanost.

Práce splňuje podmínky kladené na závěrečnou kvalifikační práci a doporučuji ji k obhajobě s kvalifikací výborně.

V Praze, 26.1.2016